

Wiesław Kuś

Wapienica, woj. bielskie

Informator Archeologiczny : badania 17, 180

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WAPIENICA
woj. bielskie

Muzeum w Oleszynie

Badania prowadził mgr Wiesław Kuf. Finansował WKZA w Bielsku Białej. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesno-średniowieczne /7/.

Przeprowadzono wykopaliska na stanowisku typu grodzowego w Wapienicy. Obiekt usytuowany jest na szczycie góry "Palenica", wchodzącej w skład Beskidu Śląskiego.

Na szczycie, z natury obronnego wzgórza, znajdują się konstrukcje o charakterze obronnym, zachowane w postaci wału kamiennego, otaczającego majdan od strony południowej i południowo-zachodniej oraz zachowana na krótkim odcinku od strony południowej fosa, miejscami zasypana glazami pochodzącymi z wału. Obiekt owalnego kształtu posiada średnicę 60 x 70 m. Przeciętna wysokość wału wynosi 1,5 - 2,5 m. Poniżej zachowanych konstrukcji, na północnym stoku wzgórza, występują schodkowo trzy tarasy o przeciętnej powierzchni każdy 200 m².

Założono 5 wykopów, obejmujących 50 m² powierzchni na tarasie, majdanie, w fosie oraz poza nią, a także w rejonie domniemanej rampy dojazdowej do grodu. Eksplozacja wykopu na tarasie ujawniła pod powierzchnią humusu warstwę kamieni przypominających bruk, ułożony nieregularnie, na podłożu gliniasto-piaszczystym. Pod warstwą tą wystąpiła kolejna warstwa kamieni zalegająca na calcu, który stanowiła lite skała. Głębokość wykopu nie przekroczyła 0,5 m. Podobnie sytuacja wyglądała w innych wykopach usytuowanych poza grodziskiem oraz na majdanie. Jedynie wykop w fosie eksplorowany do głębokości 0,7 m dał inne wyniki. Pod warstwą kamieni, pochodzących z osuwania się konstrukcji wału, na głębokości 0,5 m wystąpiła warstwa czarnej ziemi, spoczywająca na płaskich kamieniach w kształcie płytek, które stanowiły dno fosy. Na jednej z płytek wystąpiły drobne fragmenty węgla drzewnego.

Nie znaleziono żadnego materiału ruchomego w postaci ceramiki lub metali. Tylko charakter konstrukcji, ślady bruku kamiennego na tarasie i warstwy zalegające fosę, pozwalają przypuszczać, że badany obiekt nie jest pochodzenia naturalnego. Na podstawie dotychczasowych wyników badań nie sposób wydatować tego obiektu.

Badania będą kontynuowane.

WĘKLICE
woj. ełbskie
Stanowiska nr 2, 3 i 4

Muzeum Żankowo
w Wałbrzku

Badania prowadził dr Antoni Pawłowski. Finansował WKE w Ełblągu. Drugi sezon badań. Zespół wczesnośredniowiecznych grodzisk pruskich.

Zespół grodzisk pogorzankich w Węklicach składa się z czterech zespołów obronnych /w tym jeden domniemany/, rozlokowanych na wzniesieniach południowej krawędzi Wysoczyzny Ełbskiej. W 1982 r. dokonano badań sondazowych na grodziskach-stanowiskach nr 2 i 4, a w roku 1983 przeprowadzono na nich badania systematyczne oraz założono wykop sondazowy na domniemanym grodzisku-stanowisku nr 3.

Stanowisko nr 2

Celem prac wykopaliskowych było rozpoznanie konstrukcji obwodu warownego, przejazdu bramnego i bramy oraz zabudowy znajdującej się pierwotnie na majdanie.

W założonych trzech wykopach oznaczonych symbolami II, III i IV/83 odkryto relikty wieży bramnej wzniesionej z drewna w konstrukcji palisadowej i północno-wschodnie narożne budynku przylegającego do wieży bramnej /wykop II/83/. W wykopie III/83 przebiegał wał wewnętrzny i fosę wewnętrzną natrafiono na resztki muru kamiennego otaczającego wał drewniano-słomny oraz fragment wieży obronnej założonej na planie trapezu z otwartym bokiem od strony majdanu.

Na krawędzi wału od strony wewnętrznej wystąpiły również ślady po nasłocie układające się w dwóch rzędach. W wykopie IV/83 usytuowane na majdanie grodu tuż przy północnym odcinku wału wewnętrznego odsłonięto fragment budynku wchodzącego w skład zabudowy umieszczonej tuż przy wale. Zarówno wieża bramna, wieża na wale, jak i budynek przy wale zostały zniszczone pożarem powstałym najpewniej w trakcie oblężenia grodu u osadników Krysaków z Pogorzankami.